

Asia: LVM/240/03/2018

## **Lausuntopyyntö hallituksen esitykseksi laajakaistatukilain muuttamisesta**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **Yleiset huomiot hallituksen esityksestä**

Lakiesityksen päämääränä on varmistaa, että tukeen kanavoitu määräraha saadaan käytettyä. Lakiesitystä on kuitenkin valmisteltu liian kiireisellä aikataululla, ilman että olisi kiinnitetty riittävää huomiota tuen rakenteisiin.

Ministeriö ilmoitti vuoden 2017 alussa, että valtion laajakaistatuesta oli vielä käyttämättä 22 miljoonaa euroa. Vuoden 2017 lakimuutosta valmisteltaessa oletettiin, että muutoksien myötä kiinnostus valokuituverkkojen rakentamiseen julkisilla tuella kasvaisi. Näin ei näytä käyneen. Nyt hallitus ilmoittaa, että tuesta on vielä jäljellä 24 miljoonaa euroa eli entistä enemmän kuin edellisellä vuonna. Näyttää siltä, että tukiviranomainen ei ole kiinnittänyt riittävää huomiota hanketoiminnan toteutumisasteen seurantaan.

Valtion hankkeen tavoitteena on lisätä nopean laajakaistan saatavuutta harvaan asutulla maaseudulla, jossa rakentamistyö ei toteudu markkinaehtoisesti. Valitettavasti ohjelman vaikuttavuuden tarkastelu on niin ikään ollut kovin puutteellista. Lehtitietojen mukaan yhden maakunnan, Kainuun hankkeiden tuottama penetraatio on vaihdellut 15-25 % välillä, kun taas Maaseutuohjelman tuella toteutetun hankkeen peitto on ylittänyt 60 %. Tämä antaa aiheen tarkastella ohjelmien rahoitusosuuksien painotuksia.

#### **Huomiot tukiohjelman keston pidentämisestä**

On myönteistä, että lakiesityksellä pyritään varmistamaan, että tuki voidaan käyttää täysimääräisesti. On kuitenkin kyseenalaista, että saadaanko ennen 2018 loppua jätetty hakemus käsitellyksi ajoissa, niin että rakennustyöt ehditään suorittaa jäljellä olevien rakennuskausien aikana.

Uuden hankkeen valmistelu on hidas prosessi. Taloudellista riskiä voi vähentää varmistamalla hankerahoitus, liittymätilauksia koskevilla esisopimuksilla. Asukkaiden aktivointi vaatii kuitenkin oman aikansa. Sama koskee kuntaosuudesta huolehtivan viranomaisen valmistelutyötä.

Maksukierron kestoon vaikuttaa myös erilaiset epävarmuustekijät, joista prosessin aikana syntyneet tukisääntöjen uudet tulkinnat ovat osoittautuneet kiusallisimmiksi. Hakijan oikeusturvan

varmistamiseksi on välttämätöntä, että valmistelulle ja erityisesti tukisääntöjen varmistamiselle varataan riittävä aika. Tämä on erityisen tärkeää kyläkehittämiseen osallistuville osapuolille, jotka usein suorittavat työtään vähillä voimavaroilla ja joiden toiminta on luonteeltaan yleishyödyllistä.

Tätä taustaa vasten Suomen Kylät ry katsoo, että lakiehdotusta tukimaksujen ulottamista vuoden 2020 loppuun asti on pidettävä myönteisenä. Samoista, aikarajoitteisiin liittyvistä syistä hakuajan umpeutumista olisi pitänyt samalla siirtää myöhäisempään ajankohtaan, esim. 31.6.2019.

## **Huomiot sähköisestä asioinnista**

Sähköpostilla asioinnin esteiden purkaminen on tärkeää, mutta kyseessä on vain pieni yksityiskohta kokonaisuudesta, joka pitää ottaa kaikilta osin tarkasteltavaksi.

Tietoyhteiskunnan rakentamiseen tähtäävä digitalisointi painottuu edelleen selvästi www-pohjaisten ratkaisujen kehittämisen. Suomi elää edelleen matkapuhelimien aikakautta, jossa ei kiinnitetä riittävästi huomiota tietoyhteiskunnan suuriin kaistatarpeisiin.

Nopea tietoliikenneinfra on harvaan asutun maaseudun asukkaiden elinehto ja menestyksellisen yritystoiminnan perusedellytys. Tietoyhteiskuntakauden ITC-järjestelmät perustuvat maaseudulla kahdensuuntaisiin ja AV-pohjaisiin sovelluksiin. Etäopiskelu ja etätyö ovat kasvamassa maaseudun vetovoimatekijöiksi ja TV-katselu on yhä enenevässä määrin siirtymässä tietoliikenteen kautta välittyväksi.

Valtion avaamassa Laajakaistainfo.fi -palvelussa kerrotaan valokuituun perustuvan tietoliikenteen eduista. Valtion viesti on kuitenkin kahtiajakautunut. Maaseudun asukkaiden ja viranomaisten keskuudessa on epätietoisuutta valokuidun asemasta harvaan asutun maaseudun tarpeita palvelevana ainoana kestävässä ratkaisuna ja siitä, että myös mobililiikenteeseen perustuva nopea tiedonvälitys tarvitsee kuitukaapeliyhteyttä toimiakseen.

Digitalisaatio on nostettu hallituksen kärkihankkeeksi. Onnistuakseen ministeriön täytyy siirtää laajakaistatiedotukseen ja toimenpiteiden painopiste mobilialalta valokuidun suuntaan. Vaikuttavuuden lisäämiseksi, tuen painopiste pitää siirtää Viestintäministeriön ohjelmasta Maaseutuohjelman kyläverkkorakentamiseen.

## **Muut huomiot**

-

Rinne Petri  
Suomen Kylät ry